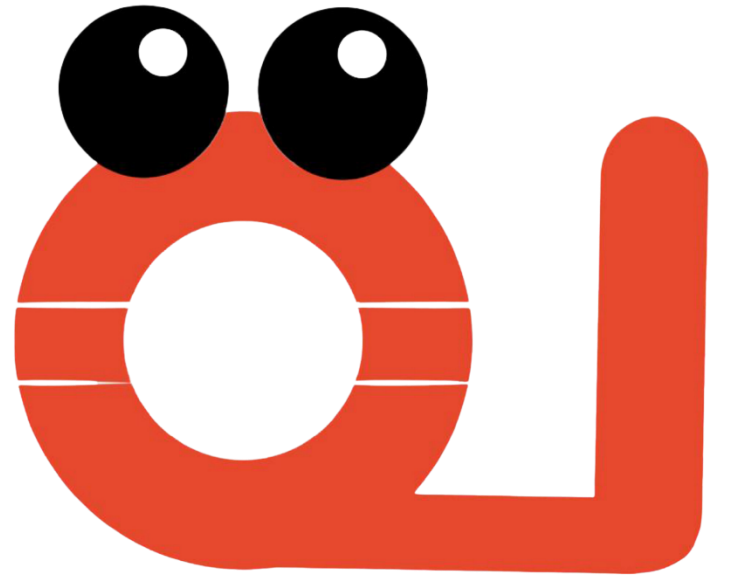

HUKUK
ÖZİŞİK
NOTLAR 1996

HUKUKTA METOD

BAHAR-FİNAL

0 505 346 19 98

@ozisikhukuknotlar

Bizi Tercih Ettiğin İçin **TEŞEKKÜR EDERİZ**

Bilgelik hayret etmekle başlar.

Sokrates

Shopier Mağazamız Üzerinden
2/3/4/6 Taksitle
Alışveriş yapabilirsiniz.

OZISIKHUKUKNOTLAR

Instagram Üzerinden Bizi Takip Edip
Merak Ettikleriniz Hakkında Soru
Sorabilirsiniz Teşekkür Ederiz. !

- Notlar: Hocamız öncesinde notlarımız hakkında konuştu. Ortalamamızı sordu. Ölçme değerlendirme sistemini anlattı. Çeşitli oranlar verip bu oranların altında olduğunda çeşitli problemler olduğunu söyledi. Örneğin ilk olarak öğrenci kötü olabilir. İkinci olarak sınav kötü olabilir. Üçüncü olarak ise hoca kötü anlatmış olabilir.
- Hocamız sordu sorun kimde? Sorunun öğrencide olduğunu söyledi. Bunun temel noktasının derse odaklanma olduğunu önemle belirtti. Doğru düşünmenin önemini vurguladı. Hocamız hukuk fakültelerinde eğitim konferansından bahsetti. Metodoloji dersinin bu konferansta da ele alındığı ve öneminin hukuk açısından çok fazla olduğunu belirtti.
- Dedik ki aslında hukukun iç yüzü var. Birincisi bir sosyal bilim olarak hukuktur. Hukukçu bunu bilmek zorundadır. Çünkü hukukçu sadece kanunları bilen insan değildir. Hukuk mevzuattan ibarettir düşüncesi çok yanlış bir düşüncedir. Ticaret hayatındaki sorunlardan haklara, haklardaki sorunlardan birçok sorunlara çare nerededir? Sadece mevzuat ile çözülebilir mi? Hayır biz bunu anlatmaya çalıştık İşte ilk dönem.
- Hukukun ikinci vechesi neydi?
 - Normlardan oluşuyordu. Avukatlar hakimler savcılar soyut normu olaylara uyguluyor. Peki hukukçular buna vakıf mı? Hayır. Bunun sonucunda ne oluyor. Hukuki güvenlik ilkesi zarar görüyor. Bu özellikle hakim ve avukatlar için çok önemli bir ilkedir. Sahadaki bir avukat hakimsiniz önünüze bir olay geldi nasıl çözeceğiz?
 - Maalesef ülkemizde bu durum usta-çırak ilişkisine dayanmaktadır. Bu durum çeşitli sıkıntılara yol açmaktadır. Oysa bunların hepsinin bir metodolojisi var ki sınavda da sorduk ve ortalamaya bakılırsa öğrenilmemiş. Bu hususta step by step gideceğiz.
- Şekli Doğruluk Yaklaşımı (tümdengelimsel ifade eder.) ve somut hukuk problemlerinin çözümü

★ Tümdengelim = bütün kadınlar güzeldir.

Ayşe de kadındır.

Ayşe de güzeldir.

- Buna Şekli anlamda doğruluk denir. Esasında doğru olup olmaması önemli değildir.
- İşte hukukun mantığı budur. Soyut normun somut olaya uygulanmasında kullanılan yöntem Tümdengelimsel işlem denir.
- Gerçeğin anlaşılmasına yönelik olan işlem ise tümevarımdır.
- Hukuk normunun somut uyumsuzluğa uygulanmasının bir Tümdengelimsel akıl yürütme olduğu daha önce belirtilmişti. Buna altlama işlemi denir. Bu işlemin yapılabilmesi için bir hukukçu şöyle hareket etmelidir.

İlk Olarak

A. Somut Hukuk Probleminin Belirlenmesi

- Öncelikle avukatsanız bilinmelidir ki bilmiyorum diye korkmayın. Üstesinden gelebilirsiniz. Karşı tarafın anlatmasına izin verin ancak asla kontrolü onlara bırakmayın. Bu kısa girizgahtan sonra onlara kısa bir bilgi verin. (Boşanma davaları iki türlü olabilir. Çekişmeli ve anlaşmalı)
- Anlaşmalı boşanmada feri unsurlarda da anlaşma sağlanmalıdır. Sonrasında çekişmeli boşanmaların çeşitli sebeplere dayandığını anlatır ve özel genel boşanma sebeplerine dayanarak boşanabileceğini ifade edersiniz. Böylece karşı tarafa güven vermiş olursunuz. Halbuki bu bilgiler birinci sınıf düzenindedir.
- Bu durum tazminat cinayet vs bütün davalar için geçerli olacaktır.
- Başka bir örnek, Ofisinize gelen bir müvekkil adayının "Eşim İstanbul İli, ... İlçe Emniyet Müdürlüğü emrinde polis memuru olarak görev yapmakta iken, 6.11.2002 tarihinde görevli olduğu sırada iftar yapmak için gittiği lokantada ekip arkadaşı olan diğer polis memuru tarafından silahın yanlışlıkla ateşlenmesi sonucunda yaralanarak hayatını kaybettiğidir.

B. Uygulanacak Kural ya da Kuralların Tespit Edilmesi

- Somut hukuk problemi tam olarak belirlendikten sonra iş uygulanacak kuralı bulmaya gelir. İşte bu noktada teorik bilgilerin önemi ortaya çıkar. Çünkü teorik bilgiler vasıtasıyla hukukçu, hukuki kavramlara ve kurumlara hâkim olabilir ve bu hakimiyet sayesinde somut hukuk problemlerini anlamlandırabilir. Hukuk kavramlarına, kurumlarına, sistemlerine tam bir şekilde vakıf olan hukukçu, hukuki problemi öğrendikten sonra uygulanacak kuralın nerde hangi kanun/yönetmelik vs.de düzenlendiğini bulmakta zorlanmaz.
- Örneğin trafik kazasında birine çarpan araba açısından nasıl inceleyebiliriz. Olayın ilk olarak ceza hukuku boyutu vardır. (yaralama müessesesi gibi)
- İkinci olarak borçlar hukuku boyutu söz konusudur. Tazminat söz konusudur. Tazminat davası açılabilir. Aktüalite hesabıyla hesaplanır. (Kişinin kusuru yaşı veli mi bekar mı ihtiyaçları.)
- Hususlara ilişkin gerçeği öğreniyoruz. Yani kısaca zaten belli bir süre sonra bilgi açısından oturtacaksınız. Bu hususta belirtilmelidir ki mutlaka bunları öğrenmek için ofisinize çağırın. Telefonda sormak hatadır.
- Bir kişi ne kadar fedakarlık yaparsa o olaya bağlanır. Müsaade edin müvekkiliniz fedakarlık yapsın ki dosyasını alabilesiniz.

Not: İlk olarak somut olayın yönünü öğreniyoruz. Sorular soruyoruz. İlk olarak yapmamız gereken şey bu. İkinci adımımız ise uygulanacak kural ya da kuralları tespit ediyoruz. Bunu nasıl yapacağız. Aldığımız hukuk eğitimi ile yapacağız. Aldığımız hukuki eğitim buna elverişlidir. Bu hakimiyet sayesinde hukuki problem olarak olay aydınlatılabilir.

- Diyelim bir boşanmada sadakat yükümlülüğü, örneğin bir trafik kazasında yazık oldu yerine tazminat açısından ve ceza hukuku açısından bakıyorsunuz. Cinayet olduğu zaman örneğin yazık yerine nasıl işlendi kast taksir var mı, öldürme niyeti var mıydı kullanılan araç neydi, haksız tahrik uygulanabilir mi gibisinden sorulara bakıyoruz. Bunları aydınlığa kavuşturmak gereklidir.
- Son kerede de uygulanacak soyut hukuk normunu tespit ediyoruz. Bunlar çeşitli kaynaklar olabilir. Kanun gibi yönetmelik gibi.

C. Soyut Hukuk Kuralının Somut Olaya Uygulanması

Hukuk kuralları iki parçadan oluşur. Parçalardan birisine koşul/soyut vakıa diğer parçaya ise hukuki sonuç deriz.

Bunların tespiti çok önemlidir. Örneklerden gidelim.

- **Kasten Öldürme (TCK 81)** = Bir insanı kasten öldüren kişi (koşul/soyut vakıa) + müebbet hapis cezası (hukuki sonuç) ile cezalandırılır.
- **Özel Hayatın Gizliliğini ihlal (TCK 134)** = (1) Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal eden kimse, (+) bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal edilmesi halinde, (+) verilecek ceza bir kat artırılır. (2) Kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse (+) iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde (+) de aynı cezaya hükmolunur.
- **Anayasayı ihlal (TCK 309/1)** = Cebir ve şiddet kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya veya bu düzen yerine başka bir düzen getirmeye veya bu düzenin fiilen uygulanmasını önlemeye teşebbüs edenler (+) ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılırlar.
- **Yasama organına karşı suç (TCK 311/1)** = Cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Büyük Millet Meclisini ortadan kaldırmaya veya Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevlerini kısmen veya tamamen yapmasını engellemeye teşebbüs edenler (+) ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla cezalandırılırlar.

somut olayı karşılayıp karşılamadığını araştırmaktır. Peki, bunu nasıl yapmalıdır?

- Bilimsel araştırmada ne yapıyorduk? Öncelikle problem belirliyorduk. Sonrasında da alt problem. İşte burada alt problemleri olaydan çıkaracağız. Bunları haftaya daha ayrıntılı inceleyeceğiz.

ÖRNEK 1:

- **Hukuk Normu:** Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezasına çarptırılır.
- **Olay:** Ahmet, Mehmet'i yarım metre mesafeden kafasına hedef gözeterek ateş etmek suretiyle öldürmüştür.
- Öncelikle hukuk normunun soyut vakıa kısmında yer alan kavramlar yazılır.
 - - Bir insanı
 - - kasten
 - - öldüren
 - - kişi
- Daha sonra bu kavramların somut olayda karşılığı olup olmadığı tespit etmek için çeşitli sorular sorulur.
 - - Mehmet bir insan mıdır?
 - - yarım metre mesafeden kafasına ateş etmek kasti bir hareket midir?
 - - Mehmet ölmüş müdür?
 - - Ahmet ceza hukuk normunda kastedilen anlamda bir kişi midir?

ÖZİŞİK KIRTASIYE

www.ozisikkirtasiye.com

- Geçen hafta somut hukuk problemlerinin çözümü ile ilgili konuşmuştuk.
- Bu konu önemlidir. Sınavda çıkacaktır.
- Örnekleri yeniden kısaca anlattı hocamız.
- Koşul soyut vakıa + hukuki sonuç ilişkisini unutmamak gerekir.

HUKUKİ SONUCUN GİZLİ OLMASI

- Hukuki sonuç her zaman vardır. Ancak bazen gizli olabilir. Örneklerimiz içinde bu mevcuttur.
- Hukuki sonuç bazen hukuk kuralında açıkça ifade edilmez. Bu durumda, hukuk kuralı yorumlanarak açıkça ifade edilmeyen hukuki sonuç belirlenir.
- Evlenme başvurusu (**TMK 134/1**)= Birbiriyle evlenecek erkek ve kadın, içlerinden birinin oturduğu yer evlendirme memurluğuna birlikte başvururlar. Bu hukuk kuralında hukuki sonuç açıkça ifade edilmemiştir. Bütün ifadeler koşul vakıaya ilişkindir. Ancak hukuk kuralı yorumlanarak metinde gizli olarak yer alan hukuki sonucun "aksi takdirde yapılan başvuru geçersizdir ya da başvuru yapılmamış sayılır" olduğu anlaşılır.
- Aynı şekilde Mal rejimi sözleşmesi (**TMK 204**)= "Mal rejimi sözleşmesi ancak ayırt etme gücüne sahip olanlar tarafından yapılabilir. Küçükler ile kısıtlılar, yasal temsilcilerinin rızasını almak zorundadırlar." Kuralı gizli olarak "aksi takdirde yapılan başvuru geçersizdir" hukuki sonucunu içinde barındırmaktadır. Sürelere ilişkin hukuk kuralları da genellikle gizli olarak "aksi takdirde başvuru kabul edilmez, temyiz başvurusunda bulunulamaz, dava açılmaz, itiraz edilemez, kesinleşir gibi" hukuki sonuçları içerir.
- (**TMK m.19**)= "Yerleşim yeri bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu yerdir. Bir kimsenin aynı zamanda birden çok yerleşim yeri olamaz."
- Ana problemler ve alt problemleri belirlerken kullandığımız yöntemleri burada da kullanacağız.
- Örnek: Yürütmenin durdurulması İYUK m.27/1'e göre "Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek (+) yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler.
- İlk kısım koşul soyut vakıa + ikinci kısım hukuki sonuçtur.

ÖRNEK 1:

Hukuk Normu: Bir insanı kasten öldüren kişi, müebbet hapis cezasına çarptırılır.

Olay: Ahmet, Mehmet'i yarım metre mesafeden kafasına hedef gözeterek ateş etmek suretiyle öldürmüştür.

Öncelikle hukuk normunun soyut vakıa kısmında yer alan kavramlar yazılır.

- Bir insanı
- kasten
- öldüren
- kişi

Sorulması gereken sorular aynı zamanda alt problemlerdir.

Daha sonra bu kavramların somut olayda karşılığı olup olmadığı tespit etmek için çeşitli sorular sorulur.

- Mehmet bir insan mıdır?
- yarım metre mesafeden kafasına ateş etmek kasti bir hareket midir?
- Mehmet ölmüş müdür?
- Ahmet ceza hukuk normunda kastedilen anlamda bir kişi midir?

(Ahmet'e ceza verilebilmesi için tüm alt problemlere cevap verilmesi gerekiyor)

ÖRNEK 2:

Hukuk Normu: Eşlerden biri zina ederse diğer eş boşanma davası açabilir.(TMK 161)

Somut Olay: Sibel yakın arkadaşı Ayşe'ye, eşi Ahmet'i aynı işyerinde çalıştığı bir kadınla samimi bir şekilde baş başa yemek yerken gördüğünü söyler. Eşine bu konudan bahsetmeyen Ayşe gizlice onun cep telefonunu kontrol eder ve birtakım aşk mesajları ile karşılaşır. Bunun üzerine, iş seyahatine çıkacağını söyleyen eşini takip eden Ayşe onu aynı kadınla bir otele girerken görür.

Soyut vakıa kısmında bulunan kavramlar:

- Eş
- Zina

Somut olayda sorulması gereken sorular:

- Ayşe ile Ahmet evli midir?
- Sibel'in gördüğü tablo zina mıdır?
- Telefondaki mesajlar zinayı ispatlar nitelikte midir?
- İş seyahatine gittiğini söyleyen Ahmet'in, bir kadınla otel lobisinde görülmesi zina olarak değerlendirilir mi? (Bu soru alt problemin alt problemidir aslında)

ÖRNEK 3:

Hukuk Normu:(1) Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal edilmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır.

(2) Kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. İfşa edilen bu verilerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde de aynı cezaya hükmolunur.

Somut Olay: Sokağa yerleştirilen kapalı devre kameranın (CCTV) kaydettiği ve içinde bir kadının bileklerini kesme anının da bulunduğu görüntüler medyaya verilmiş ve yayımlanmıştır.

Soyut vakia kısmında bulunan kavramlar:

- Kişiler
- Özel hayat
- Gizlilik
- İhlal eden kimse
- Görüntü veya seslerin kayda alınması
- Hukuka aykırı
- İfşa
- Basın ve yayın yoluyla

Somut olayda sorulması gereken sorular:

- O kadın bir kişi midir?
- O görüntü özel hayat kapsamında mıdır?
- Eylem gizli midir?
- İhlal eden kim/kimlerdir?
- Görüntü ve sesler kayda alınmış mıdır?
- Kayıt hukuka aykırı mıdır?
- İfşa var mıdır?
- İhlal basın ve yayın yoluyla mı yapılmıştır?

NOT: Sınavda bu tarz olaylar verilir başlıklar sorulmaktadır. Sınavdaki soru daha kompleks olacaktır dedi hocamız.

★ **Örnek 1**'deki Mehmet diyelim 30 yaşlarında bir esnaf. Peki Mehmet bu varsayımda bir insan mıdır? Sorusu net olacaktır. Ancak somut olayı şöyle değiştiriyoruz.

- Ahmet evlidir ve eşi 42 haftalık hamiledir. Gece çantalarını hazırlayıp doğuma gitmek için uyuyorlar. Ahmet gece rüyasında aksakallı dedenin "çocuk senden değildir" demesi üzerine sabah eşinin karnına vuruyor. (Cenin Mehmet'i eşi bir şey olmuyor)

Böyle bir durumda ne diyeceğiz?

- Kişilik ile insan olmak aynı değildir. Kişilik sağ ve tam doğum koşuluyla ana rahmine düşmekle başlayan bir durumdur.

Olaydaki çocuk annesinin karnından çıkmadan öldürülüyor, bu çocuk insan mı değil mi?

İnsan dendiği an çocuk düşürtme suçu diyemeyiz.

- TCK ve yargının görüşü böyle bir durumda insan demiyorlar.
- Avrupa İnsan hakları mahkemesinde bu konu tartışılmıştır. (Cenin insan mıdır?)

HUKUKTA METOD- BAHAR DONEMI -FINAL

- Sorumuzun cevabını yazalım... Türk Medeni Kanunu'nun 1. Maddesinde yer alan kanun sözüyle ve özüyle derken şekli anlamda kanunu kastetmiyor yazılı anlamda hukuk kurallarını kastediyor. Örneğin medeni hukuk alanında sayısız yönetmelik vardır. Demek ki sadece kanun değilmiş mesele. Anayasa medeni hukuk alanında çalışan bir hakim için bağlayıcı değil midir?
- Elbette bağlayıcıdır. Kanunun Anayasaya aykırı olması durumunda soyut norm denetimi mekanizmasının çalışması gereklidir. Anayasanın 90.maddesi konumuz açısından önemlidir.
- Tüm yazılı hukuk kaynakları Türk Medeni Kanunu'nun 1. Maddesi açısından ifadesini bulan kaynaklardır.

NOT: Hukuk boşluğu olduğu durumda hareket edilen Somut bir olay biliyor musunuz?

Hocamız bunları sorgulamamız gerektiğini söyledi.

NOT: Her durumda Aslında kanun koyucu tavsiye etmektedir.

MEDENİ HUKUKUN VE TİCARET HUKUKUNUN ŞEKLİ KAYNAKLARI

Hukukun Asıl Kaynakları

Yazılı Olmayan Kaynakları

- Hukuki Örf ve Ödet

Yazılı Kaynakları

- Anayasa
- Temel hak ve özgürlüklere ilişkin usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmalar
- Milletlerarası Antlaşmalar /Kanunlar/Kanun Hükmünde Kararnameler
- Tüzükler
- Yönetmelikler
- Diğerleri

Hukukun Yardımcı Kaynakları

Bilimsel İçtihatlar

Yargısal İçtihatlar

NOT: Yararlanır ifadesinden yardımcı kaynakları anlıyoruz.

B. Hukukun Şekli Kaynağı Olarak Örf ve Adet Kuralları

- Öncelikle örf ve adet hukuk kurallarını tanımak gerekiyor.
- Sosyal kapasiteye sahip bir varlık olan insanın toplumsal hayat içindeki davranışlarını belirleyen kurallardan bir grubu da örf ve adet kurallarıdır. "Adap, erkân, pratik bilgi, misal ve tecrübe ile öğrenilen şeyler" anlamına gelen örf sözcüğü Arapçadan dilimize girmiştir. Osmanlı'da "şer'i hukukta yeri olmadığı halde halkın veya idarenin benimsediği pratik usuller" anlamında kullanılmaktaydı. Aynı şekilde "tekrarlanan, geri gelen, itiyat, alışkanlık" anlamlarına gelen adet sözcüğü de Arapçadan dilimize giren bir başka sözcüktür.

Notun Devamı İçin ...

ozisikhukuknotlar ▾

72
gönderi

9.897
takipçi

2.398
takip

☆ ÖZİŞİK KIRTASIYE ☆
Hukuk Hizmeti
⚖️ **Hukuk Fakültesi Ders Notları Bilgi & Sipariş** ⚖️
💎 DM & Whatsapp 💎
🔻🔻 **Shopier Magaza Siparis Linki** 🔻🔻
🔗 shopier.com/Ozisikkirtasiye

**DERS NOTLARINI
SİPARİŞİ İÇİN
ULAŞABİLİRSİNİZ**